

Tjänstemannaberedning

Kvalitetssäkring av underlag sker i olika steg. I ett första steg ansvarar den tjänsteperson som handlägger ärendet tillsammans med förvaltningschef för att ärendet är tillräckligt berett. Detta ska säkerställas innan ärendet anmäls till tjänstemannaberedningen.

I regionens ärendehandbok beskrivs tjänstemannaberedningens funktion. Tjänstemannaberedningen har inget beslutsmandat och har skapats på initiativ av tjänstemannaorganisationen. I tjänstemannaberedningen föredrar nämndens ledande tjänsteperson ärenden som ska beslutas på kommande nämnd. Vid beredningen närvarar även den tjänsteperson som handlagt ärendet. Även kommunikatör samt kanslichef närvarar. Av intervju framgår att detta är ett bra sätt att arbeta på innan ärenden går vidare i processen till politisk behandling.

Politisk beredning

I regionens ärendehandbok framgår de olika beredningsmomenten inför sammanträde. *Rådsberedningen* har som syfte att säkerställa att aktuella ärenden är tillräckligt beredda. Rådsberedningen består av majoritetsråden, politiska sekreterare samt regiondirektör, kanslichef, regionstyrelsens nämndsekreterare och kommunikatör. Rådsberedningen styrs helt av de förtroendevalda och behandlar företrädesvis ärenden till regionstyrelsen och regionfullmäktige. Dock anmäls alla ärenden till beredningen för kännedom.

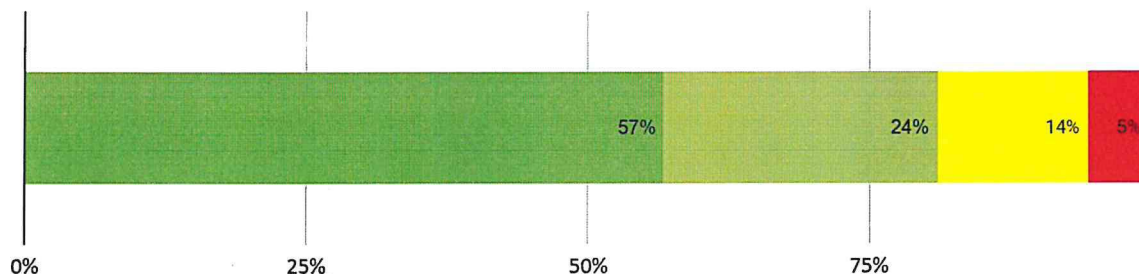
Vidare finns en *majoritetsberedning* (ordförandeberedning) bestående av ordförande, vice ordförande och en tredje ledamot från majoriteten för respektive nämnd. Syftet med denna beredning är att tillsammans med ansvarig tjänsteman och nämndsekreterare gå igenom dagordning inför kommande presidiummöte.

Vid *presidiummöte* träffas ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande. Här deltar även ansvarig tjänsteman samt nämndsekreterare. Syftet är att bereda dagordning och tidplan för kommande sammanträde.

Resultat enkätundersökning

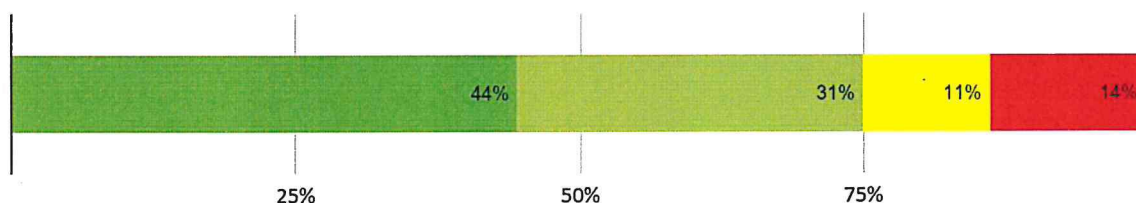
I enkätundersökning till ledamöterna i regionstyrelsen och nämnderna har följande påstående avseende beslutsunderlag formulerats:

Det finns tillräckliga och ändamålsenliga beslutsunderlag vid beslutsfattande i regionstyrelse och nämnder

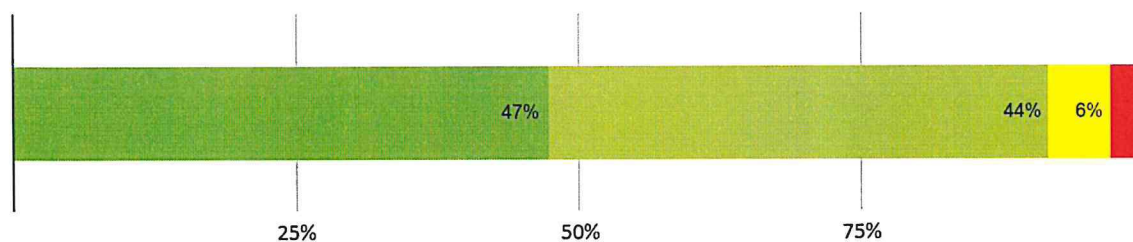
Enkäten visar att 81 % av ledamöterna instämmer helt eller till övervägande del i att beslutsunderlagen är tillräckliga inför beslut i styrelsen och nämnderna. Resultatet speglar även vad respektive styrelse/nämnd har svarat.

Ärenden som behandlas av Regionstyrelsen och nämnder är allsidigt belysta

75 % av ledamöterna upplever att ärenden som behandlas i regionstyrelsen och nämnderna är allsidigt belysta, dvs innehåller exempelvis konsekvensanalyser hur beslut påverkar styrelsens/nämndens ekonomi, medarbetare etc. Minst positiva till påståendet är ledamöter i regional utvecklingsnämnd (62.5 %) och samhällsbyggnadsnämnden (70%).

Återremittering av ärenden sker sällan på grund av bristande underlag

Vår enkätundersökning visar att återremittering av ärenden på grund av bristande beslutsunderlag sker sällan. 92% instämmer helt eller delvis till att ärenden sällan

återremitteras på grund av bristande beslutsunderlag. Minst positiva till påståendet är ledamöter i regional tillväxtnämnd.

Vi noterar i sammanhanget att varken regionstyrelsen eller nämnderna har genomfört någon utvärdering av ärendeberedningsprocessen eller utvärderat om ledamöterna upplever att underlag till beslut är tillräckliga.

Sammanfattning av intervjuer

Av intervjuer med företrädare för regionstyrelsen och nämnderna framkommer en samstämmig bild av att underlagen är tillfredsställande och i rimlig grad allsidigt belysta. Det finns även en samstämmig bild mellan styrelsen och granskade nämnder att det finns möjlighet till insyn för opposition samt möjlighet och tid att politisk bereda ärenden innan beslut i styrelse eller nämnd.

Vidare framgår att mallar och riktlinjer som finns upprättade för beslutsunderlag och tjänsteskrivelser följs i rimlig utsträckning.

Av intervjuer med företrädare för förvaltningarna framgår avslutningsvis att det inom samhällsbyggnadsnämndens beredning finns handläggare som *sällan* handlägger ärenden. Inom förvaltningen beskrivs handläggare för *sällan* användare som ett utvecklingsområde som förvaltningen arbetar med.

Bedömning

Säkerställs en tillräcklig beredning inför beslutsfattande?

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Bedömningen baseras på följande:

- Kvalitetssäkring av underlag sker både vid tjänstemannaberedning och vid politisk beredning inför sammanträden.
- Det finns en enhetlig och dokumenterad process för ärendehantering som gäller styrelsen och samtliga nämnder.
- Enkätundersökning indikerar att beslutsunderlag är tillräckliga samt allsidigt belysta.
- Intervjuer med företrädare för styrelsen och nämnder styrker att beredningen inför beslut i allt väsentligt är tillräcklig. Dock ges signaler om viss osäkerhet inom delar av organisationen, t ex inom samhällsbyggnadsnämndens verksamheter.

Riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen

I följande avsnitt kommer vi att redogöra iakttagelser och bedömningar kopplat till följande revisionsfråga:

Finns fastställda, dokumenterade och ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen i respektive nämnd?

Iakttagelser

Styrande och stödjande dokument

Granskningen visar att följande rutiner och riktlinjer har upprättats för ärendeberedningsprocessen:

- Ärendehandbok för Region Örebro Län
- Ärendeberedningsprocessen (processbeskrivning)
- Matris för beslutsärenden
- Mallar för föredragnings-PM

Ovan nämnda styrande dokument är alla framtagna på tjänstemannanivå och riktar sig främst till de inom organisationen som jobbar med att hantera/bereda ärenden inför beslutande och verkställande organ. Styrdokument och riktlinjer har inte behandlats i styrelse eller nämnder. Dokumenten innehåller inga uppgifter om när de har upprättats och när de eventuellt ska revideras/omprövas.

Granskningen visar att en ärendehandbok för Region Örebro Län har upprättats och beskriver regionens gemensamma ärende- och dokumenthanteringsprocess. Bl.a. framgår hur ärenden ska handläggas (faktainsamling, förankring, beslutsförslag/föredrags-PM, förankring i ledningsgrupp och facklig samverkan). Handboken beskriver även hur ärenden ska fördelas, vägledning för nämndsammanträden och beslut samt slutregistrering och avslut.

Som nämnts i tidigare avsnitt finns en dokumenterad ärendeberedningsprocess där varje moment, från inkommen/upprättat ärende till slutarkivering finns dokumenterad.

Vidare finns en matris över olika beslutsärenden. Matrisen ger vägledning om ärendet ska tas upp i tjänstemannaberedning och/eller rådsberedningen samt vem som ska besluta i frågan, exempelvis förvaltningschef, regiondirektör, nämnd, regionstyrelsen eller regionfullmäktige.

Det finns upprättade mallar för föredragnings PM. Mallarna innehåller rubriker och instruktioner vilken typ av information som ska finnas med, däribland konsekvensbeskrivningar för ekonomi, miljö, barn och jämställdhet samt hur beslutet ska följas upp.

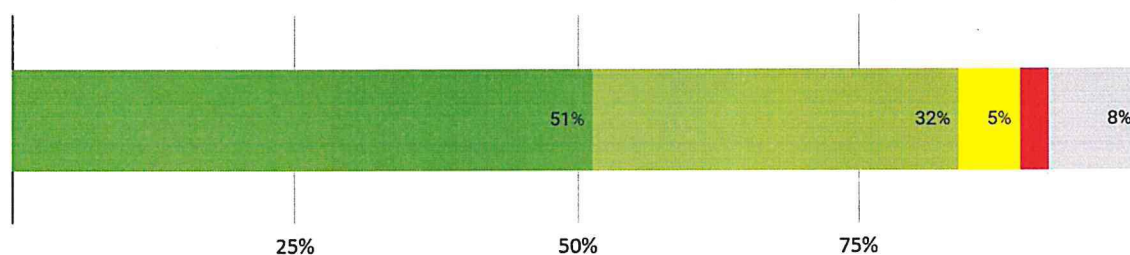
Nämndsspecifika riktlinjer och rutiner för ärendeberedningen har inte upprättats. Den styrning som finns på området och som redovisats gäller styrelsen och samtliga nämnder.

Genomförd enkätundersökningen visar att en övervägande del av de som besvarat enkäten upplever att det finns fastställda riktlinjer och dokumenterad styrning för ärendeberedningsprocessen. Resultatet speglar hur ledamöter i respektive nämnd har svarat.

Resultat enkätundersökning och intervjuer

83% instämmer helt eller till övervägande del till påståendet att det finns fastställda och dokumenterade ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen. Skillnaden hur respektive nämnd/styrelse har svarat är marginella i jämförelse med det sammanvägda resultatet.

Det finns fastställda och dokumenterade ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen

Av intervjuer med ledamöter i regionstyrelsen och granskade nämnder framgår att följsamheten är god till upprättade riktlinjer för ärendeberedning.

Av intervjuer med företrädare för förvaltningarna framgår att kansliet genomför regelbundna utbildningsinsatser som riktar sig till tjänstemän för att säkerställa att upprättade riktlinjer efterlevs. Inom ramen för tjänstemannaberedningen förekommer viss kontroll för att säkerställa att underlag lever upp till gällande riktlinjer och mallar. Däremot finns ingen särskild systematik för att säkerställa att efterlevnaden av rutiner och riktlinjer. Av intervju framgår att det finns behov att komplettera gällande riktlinjer med handläggarstöd i syfte att säkerställa att handläggare fyller i föredragnings-PM på ett tillfredsställande sätt.

Bedömning

Finns fastställda, dokumenterade och ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen i respektive nämnd?

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Bedömningen baseras på följande:

- Styrning i form av ärendehandbok, processbeskrivning samt mallar/riktlinjer finns upprättade och gäller samtliga nämnder.
- Vår granskning indikerar att efterlevnaden är god, även om det finns utvecklingsområden. Exempelvis att upprätthålla handläggarkompetens och stöd i hur handläggare ska formulera sig utifrån gällande mallar.

Revisionsfråga: Organisation, roller, ansvar och befogenheter

I detta avsnitt redovisas iakttagelser och bedömningar som kopplar till följande revisionsfråga:

Finns en tydlig organisation där roller, ansvar och befogenheter i ärendeprocessen är definierade och dokumenterade?

Iakttagelser

På regionens hemsida framgår att regionkansliet har i uppdrag att stödja den politiska organisationen och dess förvaltningar. Ett sätt som detta stöd ges på är att genomföra tjänstemannaberedningar för alla ärenden som ska behandlas av de politiska organen. Inom regionkansliet inryms flera olika kompetensområden, däribland juridik och nämndsadministration.

I den dokumenterade processbeskrivningen framgår vem som ansvarar för respektive moment i ärendeberedningen, dvs vilka moment nämndsadministrationen, handläggare, förvaltningsledning och det politiska organet ska genomföra.

I reglemente regleras styrelsens och nämndernas uppdrag. Av reglementet framgår följande:

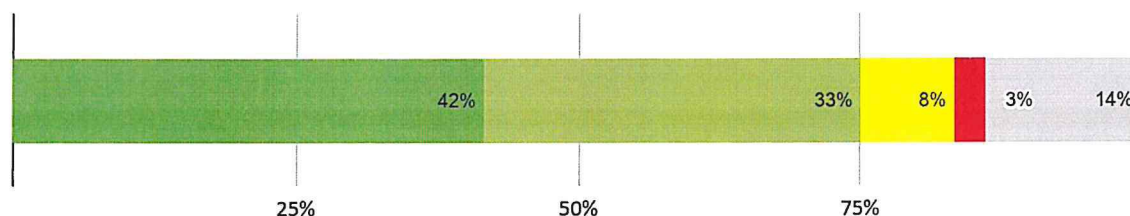
- Regionstyrelsen beslutar om formerna för beredning av motioner.
- Regionstyrelsen avgör själv, om inte fullmäktige beslutat annat, hur ärenden ska beredas innan de avgörs av fullmäktige.

I regionens ärendehandbok framgår roller och ansvar på förvaltningsnivå inom ärendehanteringsprocessen. Här framgår bl.a. att:

- Det ligger i förvaltningschef och kanslichefens ansvar att kvalitetssäkra ärendets handläggning och se till att handboken och andra riktlinjer efterlevs.
- Nämndsekreterare har befogenhet att korrigera handläggarnas underlag så att de uppfyller språklig kvalitet.

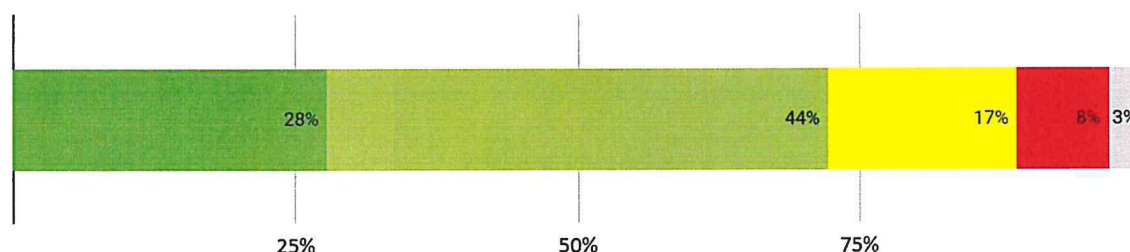
Resultatet av vår enkätundersökning visar att 75% instämmer helt eller till övervägande del i påståendet att det finns dokumenterad roll- och ansvarsfördelning för ärendeberedningsprocessen. Resultatet speglar hur respektive nämnd har svarat.

Det finns en tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning för ärendeberedningsprocessen

Avseende tydlig gränsdragning mellan politik och förvaltning instämmer majoriteten i påståendet, även om en betydande andel inte instämmer helt eller inte alls instämmer i påståendet (25%). Vi kan konstatera att de ledamöter som är mest kritiska finns inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

Det finns en tydlig gränsdragning mellan politik och förvaltning i ärendeberedningsprocessen

Av intervjuer med företrädare för regionstyrelsen och granskade nämnder framgår att roller och ansvar överlag är tydliga. Däremot framgår det att tydligheten i gränsdragningen mellan politik och förvaltning sannolikt påverkas beroende på om man företräder majoriteten eller tillhör minoritet/oppositionen. Vidare framgår det av intervjuer att det finns situationer där ledamöter har upplevt att tjänstepersoner har en egen agenda. Det framgår också att samspelet mellan politik och förvaltning är beroende av förståelsen för varandras roller och uppdrag i organisationen.

Av intervjuer med företrädare för förvaltningarna framgår att organisationen är tydlig och processerna ger ordning och reda. När det gäller gränsdragningen mellan politik och förvaltning kan detta främst aktualiseras i politiskt känsliga frågor, där förtroendevalda kan bli mer benägna att gå in på "hur"-frågor istället för "vad"-frågor.

Bedömning

Finns en tydlig organisation där roller, ansvar och befogenheter i ärendeprocessen är definierade och dokumenterade?

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Bedömningen baseras på följande:

- Dokumenterad styrning i form av processbeskrivningar och ärendehandbok reglerar moment och roller i ärendeberedningen, däribland ansvar för kvalitetssäkring.
- Enkätundersökning och intervjuer indikerar att roller och ansvar inom ärendeberedningen upplevs vara tydliga.

Revisionsfråga: Beslutsunderlagets utformning

I följande avsnitt redovisas iakttagelser och bedömning kopplat till följande revisionsfråga:

Finns en tillräcklig grad av styrning och formalisering av beslutsunderlagets utformning och innehåll?

Iakttagelser

Vi har tagit del av stödjande dokument för att upprätta underlag, exempelvis mallar för tjänsteskrivelser. Mallarna innehåller stödjande rubriker vilket bl.a. omfattar konsekvensanalyser inom områdena ekonomi samt miljö-, barn- och jämställdhet. Beskrivningar av konsekvenser som beslut medför inom nämnda områden ska beröras i tjänsteskrivelsen, vilket regleras i regionens ärendehandbok.

Intervjuer med både förtroendevalda och tjänstepersoner visar att det överlag finns tillräckliga stödjande dokument i form av mallar. Däremot har det framkommit att det kan föreligga behov inom vissa verksamheter att göra verksamhetsspecifika tolkningar/förtydliganden av gällande riktlinjer och mallar, exempelvis hur konsekvensanalyser ska utformas.

Bedömning

Finns en tillräcklig grad av styrning och formalisering av beslutsunderlagets utformning och innehåll?

Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Bedömningen baseras på följande:

- Dokumenterade mallar för upprättande av underlag finns i tillräcklig utsträckning.
- Det finns dock smärre förbättringsområden gällande mallarnas utformning och tillämpning i vissa verksamheter.

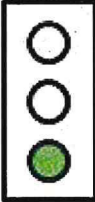
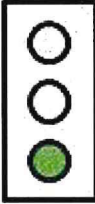
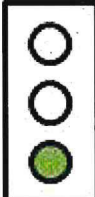
Revisionell bedömning och bedömning av revisionsfrågor

Revisionell bedömning

Vår sammanfattande revisionella bedömning är att regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regional tillväxtnämnden och samhällsbyggnadsnämnden har en i allt väsentligt ändamålsenlig ärendeberedningprocess.

Bedömningar mot revisionsfrågor

Den revisionella bedömningen grundar sig på iakttagelser och bedömningar utifrån nedanstående revisionsfrågor.

Revisionsfråga	Kommentar	
Säkerställs en tillräcklig beredning inför beslutsfattande?	Uppfyllt	
Finns fastställda, dokumenterade och ändamålsenliga riktlinjer och rutiner för ärendeberedningsprocessen i respektive nämnd?	Uppfyllt	
Finns en tydlig organisation där roller, ansvar och befogenheter i ärendeprocessen är definierade och dokumenterade?	Uppfyllt	
Finns en tillräcklig grad av styrning och formalisering av beslutsunderlagets utformning och innehåll?	Uppfyllt	

Rekommendationer

Mot bakgrund av vad som framkommit i vår granskning lämnar vi följande rekommendationer till styrelsen och granskade nämnder:

- Regionstyrelsen och nämnderna utvärderar ärendeberedningsprocessen kontinuerligt
- Regionstyrelsen och nämnderna prövar behovet av ytterligare verksamhetsspecifik anpassning av riktlinjer, rutiner och mallar för beslutsunderlag.

2021-01-25

Rebecka Hansson

Christer Marklund

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av revisorernas i Region Örebro län enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-09-10. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Hälso -och sjukvårdsnämnden, Region Örebro län

Vi vill, som företrädare för undertecknande politiska partier i Lindesbergs kommunfullmäktige, uppmärksamma Regionen Örebro läns beslutsfattare på den oro som medborgare känner och de negativa konsekvenser som en borttagen kirurg-primärjour (inkl. ortopedi, urologi) nattetid på Lindesbergs lasarett, innebär för norra länsdelen.

Om akuta besvär eller sjukdomar inom kirurgi/ortopedi/urologi uppstår kvälls- eller nattetid hänvisas sökande till USÖ eller Karlskoga. Detta innebär ökande transporter med ambulansverksamheten eller med bil för individen, mitt i natten. Det kan dessutom leda till sämre vårdkvalitet och patientsäkerhetsbrister pga. fördröjd diagnostik och behandling med ökad sjuklighet som följd. Det är en trygghet att ha tillgång till basal sjukvård i närområdet, vilket man inte längre får när man tar bort väsentliga delar av akutmottagningens verksamhet på det lokala sjukhuset.

För samhällsutvecklingen i norra länsdelen så minskar kommunens attraktionskraft när man inte längre kan erbjuda en komplett dygnet-runt-akutmottagning på det lokala sjukhuset. Detta är viktigt för näringslivet när man vill locka kompetenta medarbetare och för möjligheten till ökad sysselsättning och inflyttning till kommunerna. Det finns ett flertal stora tunga industrier med verksamhet dygnet runt som behöver tillgång till akut vård vid allvarliga situationer.

Vi hävdar att den besparing som man säger sig göra, inte på något sätt uppväger de stora nackdelarna för norra länets innevånare. Längre tid till behandling, ökade ambulanstransporter, vilket kan medföra sämre tillgänglighet, ökad belastning på akutmottagningen USÖ, samt sämre förutsättningar för samhällsutvecklingen och framtidsatsningar. Hela länet bör ges förutsättningar att blomstra och Lindesbergs lasarett är en viktig del i detta.

Vi vill med hänvisning till ovanstående att återgång omgående sker till att på dygnets alla timmar och dagar kunna få sina sår sydda, blåsor tömda och enklare frakturer åtgärdade på Lindesbergs lasarett.

Miljöpartiet de gröna, Inger Griberg

Vänsterpartiet, Ulf Axelsson

Landsbygdspartiet, Anders Persson

Kristdemokraterna, Marcus Lundin

Moderaterna, Pär-Ove Lindqvist

Liberalerna, Nils Detlofsson

Sverigedemokraterna, Tom Persson

Tjänsteställe, handläggare
Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
Jonas Claesson

Datum
2021-03-15

Delegationsbeslut

Avslut av det öppna erbjudandet till allmänheten om antikroppstestning för SARS-CoV-2

Ärendebeskrivning

I juni 2020 fick Folkhälsomyndigheten i uppdrag av regeringen att i nära samråd med regionerna skyndsamt säkerställa adekvata flödeskedjor för storskalig antikroppstestning för SARS-CoV-2.

Vid denna tidpunkt fanns ett värde av en mer storskalig antikroppstestning. Utöver att undersöka seroprevalens på grupp- eller befolkningsnivå, vilket fortsatt anses ändamålsenligt, fanns även ett värde på individnivå. Eftersom tillgången till PCR-provtagning avseende SARS-CoV-2 var mycket begränsad för allmänheten och i viss mån även för vård- och omsorgspersonal under våren 2020 utgjorde antikroppstest en möjlighet för den enskilde individen att få veta om hen haft covid-19 eller ej.

Genomgången covid-19 bedöms ge skydd mot återinfektion minst 6 månader från infektionstillfället, och eftersom infektionstillfället och antikroppstestningen låg så pass nära i tid hos dem som testades i slutet av våren/i början av sommaren kunde en individ som testade positivt för antikroppar utgå ifrån att hen var immun 6 månader efter det positiva antikroppstestet.

Sedan sommaren 2020 har tillgången till PCR-testning generellt varit god för allmänheten. Detta har inneburit att covid-19 i huvudsak diagnosticeras med PCR-test i samband med pågående infektion. Behovet av antikroppstestning för att ställa diagnos i efterhand har därmed minskat. I normalfallet är det heller inte indicerat att följa upp ett positivt PCR-resultat med antikroppstest för att se om individen utvecklat antikroppar eller ej.

I Folkhälsomyndighetens uppdrag från regeringen ingår att säkerställa att testningen är ändamålsenlig och resurseffektiv. Under vecka 8 2021 publicerade Folkhälsomyndigheten version 6 av publikationen "Vägledning för antikroppspåvisning vid covid-19".

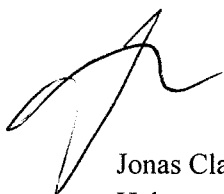
Folkhälsomyndighetens bedömning sedan februari 2021 är att storskalig antikroppstestning är av begränsat värde på individnivå för personer som vill veta om antikroppar mot covid-19 utvecklats efter genomgången infektion. Antikroppstestning är inte heller indicerat för att en person själv ska undersöka om antikroppar utvecklats före eller efter vaccination. Sådan testning ska utföras på medicinsk indikation eller inom ramen för vaccinationsuppföljningsstudier.

Sammanfattningsvis bedömer smittskyddsläkaren i enlighet med Folkhälsomyndighetens ställningstagande att antikroppstestning på individnivå är indicerad endast i de fall där behandlande läkare behöver väga in resultatet av ett antikroppstest i den fortsatta handläggningen av patienten. Mot bakgrund av detta rekommenderar smittskyddsläkaren att det öppna erbjudandet till allmänheten om antikroppstestning för SARS-CoV-2 avslutas.

Jag fattar därför följande

Beslut

Region Örebro län avslutar det öppna erbjudandet till allmänheten om antikroppstestning för SARS-CoV-2.

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Beslutet är fattat i enlighet med punkten 1,2 i hälso- och sjukvårdsnämndens delegationsordning, och delges nämnden vid dess kommande sammanträde.